

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Január 7.

15. szám.

Altiszt vagy szolga?

Lapunk hasábjain nagyon gyakran volt szerencsém olvasni, hogy hol hivatalos jellegünk, hol pedig rangfokozatunk ötlük az egyes föllebbvalók szemébe, mit ugyan a saját erdőhatóságombeliokról nem lehet mondani, hanem megtörténik sok más megnevezhető hatóságnál.

Szükségesnek tartom ennél fogva ezt a kérdést felvetni és kissé szellőztetni, használni akarván ez által a közügynek és elejét venni minden fogalom zavarnak.

Az erdőtörvény megalkotása és életbeléptetése óta ugyan már régen itt lett volna az ideje annak, hogy megvonnassék a pontos határvonal, mely az altisztot a szolgától elválassza, nem csak a papíron és elméletben, hanem magában a gyakorlatban is, mindamelllett lépten-nyomon azt tapasztalhatjuk, hogy a legtöbb ember mai napig sincs még tisztában azzal, hogy mi is az az erdészeti altiszt, mert annak sehol semmi nyoma, hogy a főerdőőr és erdőőr az altiszt fokokozatba tartozik-e, vagy sem. A kinestári erdészeti alantások legujabb szervezéséből ugyan nyíltan és félremagyarázhatlanul kitűnik, hogy az altisztek létszámába tartoznak a főerdőőrök, erdőőrök, famesterek stb., és hogy az erdőlegények és segéderdőőrök a szolgálai létszámába vannak sorozva s a két utóbbi osztály ennek

folytán igen gyakran a tulajdonképpeni szolgálteendőket is végezni kénytelen, mi azután náluk feljajdulásra és zúgolódásra szolgáltat okot. Nem lehet tagadni végre azt a tényt sem, hogy tisztelt kartársaim közt még mindig számosan akadnak olyanok, kik csöppet sem törődnek a karakterrel, hanem egykedvűen úgy fogadják az élet sorát, a mint az magától kínálkozik, talán abból a felfogásból indulván ki, hogy ha már nem lehetnek nagyságos és egyéb nagy urak, hát teljesen egyre megy, a kicsinyek között bárminek is tekintik őket, már pedig ez nem csak nagy tévedés, hanem egyuttal vétkes könnyelműség is, mert minden egyes embernek, töltsön is az be bármely hatáskört, tisztában kell lennie azzal, hogy tanulmányai és képességei mely utat jelöltek ki részére az életben, melyen azután haladnia kell.

Itt foglalkozni kellene még azzal a kérdéssel is, hogy mi az oka annak a gyakran tapasztalható torzsalkodásnak, mely a szakiskolát végzett és a magán uton készült, levizsgázott erdészeti altiszt személyzet között az egyetértést megzavarja, nem nagy dicsőségére magának a testületnek és nem nagy hasznára az erdészetnek, mert utóvégre is be kellene minden józan gondolkodású kartársnak látnia azt, hogy míg a törvény másként nem intézkedik, addig a magán uton való készülést megakadályozni nem lehet s hogy nagyon sok esetben igen jól pótolja a hosszas gyakorlat

az emeletet is és hogy ha a kettőt mérlegre vetnők, bizon néhol az előbbi javára dölne el az ítéletünk. Ennek daczára mégis a szakiskolál végzetek egyesei — tisztelet a kivételeknek — szívesen szeretnek fölényt gyakorolni a szakiskolát nem végzett, de egyébként magán szorgalom útján jól levizsgázott kartársaik fölött.

A szolgálati szobályoknak az altisztekre vonatkozó része nem egészen megfelelő, mert míg a tisztviselőkre, illetve azok viszonyaira nézve minden lehető csekélységig van ott intézkedés, addig az altiszteknél megelégszenek azzal, hogy megkövetelik tőlük a föllebbvaló iránti feltétlen engedelmességet és kifogástalan magaviseletete, de arról, hogy ennek viszonzásául tulajdonképpen milyen jogaik vagy igényeik lehetnek, vagy éppen nem, vagy csak igen homályosan emlékeznek meg.

Mint már előbb említve volt, a kinestáriaknál életbe lépett újabb szervezés az erdőlegényeket és segéderdőőröket a szolgák közé sorozta s miután egyenruhával ellátva nincsenek, a külső látszatra miben sem különböznek a közönséges napibéres, úgynevezett kisegítő őrkötől, a mi egyébként akkor is megcsik velük, ha egyenruhát öltenek, mert ezt tudvalevőleg viselhetik ugyan, de minden jelvény nélkül, a mit utóvégre megtehetnek az előbb említett pótörök is, mert a ruházatnak főjellegét tulajdonkép a jelvény adja meg.

Itt önként előtérbe lép az a kérdés, hogy a megfelelő szakképzettséggel bíró erdőlegények és segéderdőőrök nem lehetnének-e az egyenruha viselésének kötelezettségével elkülöníthetők a póterdőöröktől, megadotván nekik az a jelvény, melyet az immár megszüntetett IV-ed osztályu erdőőrök viseltek?

Az erdőkintárnál az erdőlegényi állás mintegy előkészítő iskolája az erdőőri állásnak s az új szervezés és javadalmazás folytán folytán a régi erdőszolgai helyébe lépett segéderdőőri is azzá nőtte ki magát s így talán ezeket mégis ki kellett volna venni a szolgai állások közül. Az államvasutaknál például az, a ki altiszti állásra készül, gyakor-nokoskodik, nem lesz soha szolgai teendőkkal terhelve, hanem szinte ugyanabban a megtiszteltetésben részesül, mint az altisztek.

Ujabb időben ismételten szóvá lett téve erdészti középiskola felállítása, mely azután hivatva lenne a mostaniaknál sokkal műveltebb szakképzettebb és jártasabb egyéneket nevelni. Kérdés, hogy az ilyen iskolából kikerülők tulajdonképpen mik is lennének? Vajjon tisztviselők, vagy altisztek, vagy pedig sem egyik, sem másik, hanem olyan valami megnevezhetlen a kettő között de minden esetre föllebbvalója a mostani altiszteknek.

Szerény véleményem szerint az altiszti személyzet szellemi képességeit most is nagyon eredményesen lehetne fokozni az által, ha tisztviselőik felhagyva az eddigi szokással nem

TÁRCZA.

Az esztendő élete.

Irta: Dina

Januárus pólyás baba. Szép fehér takaróba van burkolva, zuzmara-csipkés himzésübe. Még nem tud mosolyogni, csak néha, mintha elhúzódna szájacskája, mikor megérzi a szeretet meleg napsugarát. Ha megharagszik, sir, sikolt, szórja a pelyheket hőszin vánkosából; és akkor mindenki sietve, nesztelen, nem kopogó léptekkel jár, míg el nem csendesül. Álomban pihennek szívében még az édes érzések fakadó virágai, szeretet édes napsugara. És mégis szeretjük, reményeink, örömeink teljesülését várjuk tőle.

Februárius a baba, ha megindul. Öntudata ébred, figyelme élénkül, szívében megfakadnak az első rügyek, mikből illatos ibolya lesz. Sir sokat és néha kérlel-

hetetlenül zosd, makaes, fogát csikorgatja. Összegyüri szép csipkés ruháját, nem oly fehér, nem oly rendes, nem oly tiszta, nem oly csendes, mint volt Januárus korában. Most is szeretjük nagyon, de nem reménylünk, nem várunk már tőle annyi örömet, ámbár dalol, ugrál, táncol, de ha rossz, akkor tudatosan az, nem a pólyás baba édes tehetetlenségével.

Márciusban már szalad. Szíve szeretettel, keze virágokkal van tele. Néha fölpróbálja régi fehér pólyácskáját, de kacagva veti le ismét, könnyei hullanak a nagy nevetéstől. És mosolyognak, a kik látják: ni, milyen szép a baba a márciusi hótól, mi nem tőri le a virág szárát, csak beharmatozza. Sir néha, könnyei nagy csöppekben hullnak, de a napsugár csókja hamar fölszárítja bánattól harmatos arcát. Még nedves az arcoskája, mikor kis karját szeretettel fonja a megszorított földanya nyaka köré és szeméből kivillan a derült, édes tavaszi kedv.

Április a gyermek serdülő korában. Kicsit széles, kicsit változó, kicsit szeles. Néha komoly

tekintenék őket közönséges szolgálknak és nem használnák fel szolgálai teendőkre, hanem e helyett munkatársaikat látván bennük, minden alkalmat és érintkezést arra használnának fel, hogy akár rendes tanítás, akár társalgás útján ismerettségük körét bővítenék. Természetes, hogy akkor meg kellene szünnie annak a rideg elzárkózottságnak, melyet a tisztviselőink részéről — sajnos — nagyon gyakran tapasztalunk.

Az altiszt és a szolga közt szigorúan meg kellene vonni a határvonalat, de ez természetesen csak akkor lenne teljes mértékben keresztülvihető, ha az altiszt pályára való képesítés tisztán csak azoknak és olyanoknak adatnék meg, kik azután az altiszt állást méltón betölthetik, ezt tenni pedig a szakvizsgai bizottságok lennének hivatva, szigorúan megrostálván a vizsgázókat nem csak az elmélet és gyakorlat terén, hanem általános képességeik és műveltségük tekintetében is. Kivált a protekciónak teljesen ki kellene küszöbölve lennie, mert ennek a révén bizon még mindig sok arra nem méltó jut szakvizsgai bizonyítványhoz. A vizsgálatnál feltétlenül elvetendő minden melléktekintet s csak a tiszta tudás legyen a mérvadó, csak egy évtizedig követve ezt az elvet az erdészeti altiszt személyzet mostani kevertsége megszűnnék s nem kellene a derék, képzett altiszteknek egyes-méltatlanul kollegájukká lett társuk miatt szégyenkezni.

Az szolgálat érdeke maga közvetlenül meg-

kívánja, hogy az altiszt és szolga között határkő állittassék fel, nem csak papiroson, hanem az életben is, meghagyatván szolgának a szolga s felemeletvén az altiszt arra a polezra, mely őt állásánál fogva méltán megilleti. 19.

A törvetés elemei.

(Folytatás)

— Télen a fagyok alkalmával a kanyarvasak alá száraz mohát, fenyő-levelet, száraz törmeléket vagy hangyaboly-törmeléket kell helyezni, hogy esetleg azok a talajhoz ne fagyjanak. Majd földdel fedjük be a kivetett vasat, mihez az ágyából kikerült földet kell használni s ügyelni arra, hogy a vas helye a környezettől eltérést ne mutasson, mert ez a körülmény a ragadozónak azonnal feltűnnék és tartózkodásra ösztönöznék; a fogó tányérját szintén el kell földni, csak a csalétket kell szabadon hagyni. Megjegyzendő, hogy a földet, illetőleg amivel a felállított vasat befedjük, csak valami forgácsdarabbal szabad fevenni. Majd azután egy leveles ággal simára söpörjük a helyet, félretoljuk a biztosító csapot vagy szöveget s eltávozva, magunk után a nyomokat elseperjük, hogy így minden gyanust eltávolítsunk. Az elhelyezett vasak azután addig maradnak felállított helyzetükben, míg azokkal fogni akarunk; ami pedig a csalfalatokat illeti, az u. n. hattyúnyakra két falatot helyezünk, még pedig egyet a pipa előtti helyre, egy másikat pedig két ujjnyira a kengyelcsavar elé. A tányervasnál egy csalfalatot a vas elébe és kettőt a vas mögé. Elmellőzhetlen, hogy a csalfalatok a felsorolt helyekre kis mélyedésekbe kerüljenek és részben füvel, hangyazsombékról vett porral, alommal, szóval mindennemű

akar lenni; neki már gondjai vannak; tanulására büszke, kedvesen ügyetlen, bájosan szeles. Egy kicsiségért sirva fakad, szíve fáj, boldogtalansága mérhetetlen. De egyszerre csak levonja könnytől nedves szeméről kezét, arca felhői eltisztulnak, egyet mosolyog, dalol, kacag, táncol. Gyermek megint, egészen gyermek, nem lehet vele komolyan beszélni, mert letépett, száraz lombokból, papirosszeletrékből labdát készít magának s a komolykodót megdobálja.

Május a bűbajos fakadó ifjúság. A természetnek hajadonkora. Ezüst holdsugárból szőtt menyasszonyi fátyola, sejtelmei, ábrándjai, alaktalan epedései, langyos, illatos lehelete kimondhatatlanul édes. Fején illatos gyöngyvirágkoszoru, piruló arcán a vadrózsa gyöngéd színezete, harmatos szemében a boldogság könnye.

Van egy másik Május is. Arca felhős, szíve fagyos. Kegyetlen kézzel tépi a kis virágok reménykedő bimbóit. Csak néha mosolyodik el, talán egy kis gyermek hangjára, — hogy annál mérgesebben nézzen utána, — ő is leány, csakhogy megfagyott szívé.

Junius a nyíló rózsák, a rózsák hónapja. Fiatal asszony boldog szerelmében, mézet iszik a rózsák kelyhéből. Molyolygása édesebb, tekintete forróbb, pillanatása öntudatosabb, virága himesebb. Sirni ritkán sir, csak néha mint futó zápor omlik könnye, de megjelenik a gyöngéd férj: a nap. Szeretettel kérdi, simogató kezét arcán végighuzza és ime, a felbők eltisztultak, a harmattól vagy csóktól még pirosabbak és szerető égszemével vidáman néz szét.

Van másforma Junius is. A boldogtalan asszony.

Julius ifjú anya. Teljes pompájában, gyermekét kebléhez szorítva, szeretettel néz szét a világon. Szíve oly tele van szeretettel, hogy szívéből kicsordul. Mindenkire mosolyog, örömeiben, büszkeségében néha sirva fakad, de sietve letörli könnyeit és szétteríti arany kalászfürteit, buzavirággal ékesítve. Kissé bágyadt még a forróságtól, mozdulatlan, mint a levegő és szinte megrokskad a boldogságtól.

Van másforma Julius is. Perzselő, forró, száraz, kietlen, vagy kétségbeesett, folyton zokogó, bánattól megtört, a nő, a kinek gyermeke nincsen.

könnyű tárgyakkal, így lótrágya- és földdel, avagy pedig homokkal gyengén fedve legyenek a vassal együtt. — Oly vasaknál, melyek belépés által csapód-nak össze, a tányért pontosan kell elhelyezni ama helyre, hol a vad váltóján a fel- vagy leugrási helyet felfedeztük; vagy pedig az utat kövek, fadarabok, rögök stb. által úgy kell elzárni, hogy a ragadozó kényszerülve legyen a vasba ugrani. E vasaknál a tányér alá csalétek is helyezhető, mely esetben azonban a tányért egészen alá kell vájni; e módot sokan igen ajánlják, mert az egyes radagozók, mint róka és macska, ha szaglással valamit éreznek, az után kaparni szoktak. — Sok tapasztalt törvető állítja, hogy a dúvadak előtt fajabelijük hullája mindig valami vonzerővel bír. Ezt fel lehet használni különösen a rókánál, akképen; mint a következők szerint ajánlják: t. i. hogy egy lenyúzott róka-hullát helyezünk el, hogy azt a róka láthassa és szimatolhassa ugyan, de el ne érhesse s alá pár tányérvast helyezünk; a róka, amint észreveszi a hullát, ama helyet, ahova ezt helyeztük, — p. o. fát vagy bokrot kerülni fogja s könnyen a vasba tévedhet. Egy másik fortély Pieper módszere szerint arra szoktatni a dúvadat, hogy az valamely magasabb helyre, például fatörzsre kitett csalétket, mint döglött macskadarabokat, nyúl- és disznóbeleket stb. felkeresse; ha ily helyhez sikerült hozzászoktatnunk a dúvadat, akkor annak közeli környékén 3—4 tányérvast helyezünk el, melyek felállításánál sem a szagtalanítást, sem egyéb óvatos-sági szabályokat nem igen szükséges figyelembe venni; a falánk dúvad csak a magasabban helyezett csalétket nézni s lába alá épen nem ügyelve, vakon a tányérvasba lép.

Ami különleg még a csalétket illeti, e célra tojást, sült macska-darabokat, friss vadbeleket, vagy kemény kenyérhéjat, ürü-lábdarabokat 4—5 cm. hosszúságban, vagy nyúl- és mókus-darabokat szokás hasz-

nálni: ez utóbbiaknak az az előnyük van, hogy a nyulak kerülnek az ily helyeket; a tojás használata azért ajánlatos, mert az eb és macska nem igen fal tojást s ezért nem is kutat utána. Pieper szerint a húsdarabokat (csalékat) legezelszerűbb új, használatlan agyagfazékba téve a közetközépen előkészíteni: A fazekat, ha már a húsokat beletettük, lehető friss lótrágyába helyezzük el s addig hagyjuk ott, míg a tartalom erős, sajátmű szagot nem kap, ami nyáron rendszeren 2—3 hét, télen ellenben 5—6 heti össze-aszalódás után, szokott bekövetkezni.*) Ha azonban a csalétket sültvé akarnók használni, úgy praktikus törvetők szerint, tüzelőanyagúl nyírfát kell használni. — Hogy a ragadozót ama helyhez csalhassuk, hol a vasakat felállítottuk, igen ajánlatos e célra vonzalékot használni — különösen akkor, ha a fogás helye nem fekszik közvetlenül a dúvad váltóján. Erre a célra legcélszerűbb piritott macska-hullát, vagy nyúl-zsigert használni, melyet egy vékony zsinegen csillag alakban vonszolunk magunk után s bejárjuk vele a környéket. Közben-közben vért is freccsentünk szét s egy-egy darabka zsigert is elhullatunk, Az ily nyomot szívesen veszi fel a vad s így könnyen a kiválasztott helyre vezethető; azonban havon sem a róka, sem egyéb ragadó nem igen követi a vonzaléknyomot, legalább nem oly jól, mint a hótalan földön, amidőn is sült

* Ennek az arkanum triplikatumnak az elkészítésére Weber a következő eljárást ajánlja: Egy elhullott vagy megfojtott macskát szőröstől-bőröstől diónagyságú darabokra vágunk s ezeket a darabokat egy új eszerépfazékba tesszük, melyet disznóhólyaggal jól bekötünk, azután a fazekat 8—14 napig lóganéjba elássuk. Ezután 250 gr. lúdhajat és 250 gr. disznóhajat egy vadcnatúj, de belül jól zománczott vaslábasban kiolvasztunk, Ha a töpörtök már sárgulni kezdenek, akkor az előbb említett macskahús-darabokból — de bőre nélkül — annyit, amennyit akarunk, a forró zsiradékba tesszük, A sültés alatt folyton kavargatjuk az anyagot, miközben egy babszem nagyságú kámfort, egy evőkanálnyi mézet és végül egy kávékanálnyi adag ebszőllőkérget poralakban hozzákeverünk. A zsiradékban később és máskor is lehet ilyen falatokat kisütni. A sült falatokat új eszerépfazékban hűvös helyen lehet eltartani.

Augusztusban már nem bővülő az asszony hanem főséges méltóságában és hozzásimuló, szeder-szemű, almaarcu, őszibarackbőrű gyermekei előtt. Már nem is óhajt kacérkodni, nem törődik vele, ha szépsége, virága elfonnyad, üdesége lombja elsárgul, csak gyümölcse érjen. Gondos, szeretete forró, gyermekeit úgy magához szorítja, szinte fojtja csókjaival. Bünteti is néha éles szavával, haragos arcával, és ilyenkor férjem uram sietve fejébe nyomja felhő-süvegét és elsétál hazulról, mert nem szereti az asszonyt mérgesnek látni. Ki megbékül gyorsan, és bocsánata jeléül megengedi, hogy megjavult gyermekei pamutkosarával játszanak és tarka szivárványt fonjanak belőle.

Van másforma Augusztus is. Ki nem tud lemondani a hiuságról, a vén kacér kendőzi magát és nem törődik a gyümölcséréssel.

Szeptember az őszülő asszony. Tekintete nyugodt, derült de elmélázó. A lemondásnak sajátos, bűbajos színezete arcán, sápadó arcán. Hullanak lombjai az élet fájának. Néha el-elborong, ködös hallgatásba

merülve; de néha felcsillan lelkében a multak emlékezete és száraz avarán a jelennek virágot fakaszt. Sokat sir, hosszú, fájó zokogással, tán férje, a nap hült el iránta, tán gyermekei nőttek ki szerető karjain túl, — tán csak képzelődik, — tán az elmúlt éveket siratja.

Októberben újra föl villan ráncosodó arcán a derű. Haja kihullott a mi még megvan, ősz. De termete erős még, szerető szíve kitárul, mikor megpillantja a kicsi unokát. A kis kacók végigsimítják arcát és a nagymama megfiatalodik, mosolyog, boldog, szeretete melegét pazonon ontja. Az emberek csodálkozva kérlik: Nyár van-e újra?

Novemberben csendes a ház. Nagymama ott ül az ablak mellett, kötöget, kötöget, fájós lábát zsámolyra téve, és kinézetet az ablakon, Kint szakad az eső, vigasztalan kép. Nagymama fősóhajt: „Istenem, az én időmben nem esett ennyit az eső, vagy legalább nem volt ennyire sötét és ilyen hideg. Látszik, hogy a nap is kihűl.“ Aztán elgondolja, milyen messzire

macskára a róka veszettül rámege, ellenben a görény a friss nyúl-zsigert részesíti előnyben. — Váltókon tányérvassal csak abban az esetben lehet sikerrel dúvadat fogni, hogyha kényszerváltókat létesítünk. Ezek a kényszerváltók 30 cm. széles. 6–10 cm. mély barázdákból állanak, melyek lehetőleg egyenes irányban vezetnek a sürübe. A rókafogásnál az ilyen barázdákat a róka természetes váltójának irányában kell létesíteni s különösen azokra kell ügyelni, amelyek a szabad mezőre vezetnek. Nyestfogásnál a barázdákat a sürüségnek szélén kell létesíteni, vagyis ott, ahol a dúvad természetes váltóit használja. Oly helyen, ahol sok almafa-, túskebokor és más bozót stb. van, ott a barázdákat sövénykerítéssel is ellátjuk, mert így sikeresebb a befogás. Ugyanis a barázda közepe táján, annak két szélén, két 5 cm.-nyi vastag, 1.30 cm. hosszú, kéreggel ellátott kárót verünk a földbe és innen 40 cm.-nyi távolságra mindig egyet-egyet, ha gyengébbet is, úgy 45° irányban. Ezeket a károkat azután rózsával befonjuk, úgy hogy 1 méter magas és 4 méter hosszú sövénykerítés létesül. A másik oldalon, megfordított módon ugyanilyen rózsekerítést létesítünk, úgy hogy a barázda közepén a két kerítés majdnem összeér. Erre a pontra azután elhelyezzük a barázdában a tányérvassal, melyet homokkal vagy hangyaboly-maradványokkal befedünk. — Ilyen sövénykerítéssel ellátott kényszerváltókon nyáron csapoládát is lehet elhelyezni, még pedig úgy, hogy a csapoládát úgy állítjuk fel a sövénykerítéseknek a barázda közép-pontjában majdnem összeérő végei közé, hogy annak alja a barázda aljával egy magasságban feküdjék, a sövénykerítést, illetve annak rózsáját pedig úgy hajlítjuk a csapoláda mindkét oldalára, hogy a csapóajtók lehetőleg el legyenek fedve. Oly vadászterületeken, ahol fáczánok és fogolyok tenyésztetnek, a csapoláda (vagy csapda) a vadállományra életkérdést képez. A csapda 3–4 cm. vastag fenyő-deszkából

készül s átlagos hossza rendszeren 1.60 méter, magassága és szélessége 60–60 cm. A csapda két nyílása felhúzó ajtócskával van ellátva s a bejárásnál vékony deszkácskák vannak alkalmazva billentyűformában; ezek a kis deszkák úgy vannak beállítva, hogy abban a perczen, amidőn a ragadozó a nyíláson át akar menni, a billentyűk megérintése következtében a felhúzott ajtócskák egyszerre lecsapódnak, miáltal a ragadozó fogva marad. — A csapdák a vadászterületen különösen annak sűrűbb, erdős és bozotos helyein olyképen helyezendők el, hogy egy körülbelül 300 holdas területre 10–15 darab essék; a csapdákhoz körülbelül oly széles utak készítendők, mint a cserkésző utaknál szokás. A fődolog az, hogy ezek az utak úgy legyenek berendezve, hogy mindig egy csapdához vezessenek s azokat mintegy összekössék. Minthogy a csapdák csakis nyáron, azaz csak addig használhatók, míg a fagyok be nem következnek, szükséges, hogy az azokhoz vezető utak folytonosan tisztán tartassanak. A csapda előtt körülbelül 2 méterre, a csapda magasságának megfelelőleg jobbról és balról kis sövények emelendők; a sövénynek azonban nem szabad feltűnőnek lenni, hanem azt kissé emelkedésszerűen kell készíteni, hogy a ragadozó vadnak fel ne tűnjék; mégis azonban olyannak kell lennie, hogy a ragadozó vad ki ne térhessen az ösvényből és mintegy utalva legyen a csapda nyílásán át folytatni útját. A csapdákat naponta egyszer meg kell vizsgálni, nemcsak azért, hogy bizonyosak lehessünk affelől, vajjon nem került-e abba valamely ragadozó de azért is, hogy az esetben, ha önmagától, vagy a szél által becsapódott volna, újból felállithassuk. Különösen esős időben kell a csapdák működésére nagy gondot fordítani, hogy a felhúzó ajtócskák nem duzzadtak-e, mert ez esetben a fogó nem működhetik sikeresen. Pedig leginkább esős és harmatos időben kedveli a ragadozó vad a száraz utakat, mivel a nedves füben való mászkálást ilyenkor nem szereti. Ilyen időben tehát, főleg ott,

szóródtak gyermekei. Unokáit, ezt az egyet kivéve, milyen ritkán látja. És lám, ez is férjhez. Készül, hogy mosolyog varrására hajolva, bizonyosan megint vőlegényére gondol, pedig nem is érdemi meg az a fiatal ember. „Az én időmben! . . .” Elégedetlen, köszvényes, ködös, bús a nagyanyó és már 4–5 órakor kávézik és ágyba siet.

December hónapja. Roskatag fáradt a nagymama, dédmama már. A téli nap sugarai aranyfőkötőt kötnek fejére, családja szeretettel állja körül. Ő pedig fekszik puha fehér ágyban, kiszáradt kezét áldásra emelve. Lobogó tűz ég a kályhában, fenyőillat érzik a szobában. Kigyulnak a gyertyák, a kis Jézus ünnepe van ma. Szőke fürtű, édes, mosolygó, gömbölyű gyermeket hoz az édesanyja, kis ingecskében a dédmamának jóéjszakát kívánni. Muló napokkal mulik ereje és nemsokára behunyja áldó szemét. De hogy ne fázzon, míg virágok fakadhatnak sirján, szép fehér, puha takaróval burkolja be a tét. És mindennap hullatja rája kihült szívének fagyos könnyeit és meg-meglátó-

gatja a fátyolozott szemü nap, bánatos férje. és a sírdombon aranyos emlékeinek fénye ragyog. Azután hazapillant a meleg kályha mellett pihenő babához, kit a dédmamája nem ismert, a Szilveszter éjszakáján születetthez. Ki szép, fehér takaróba van burkolva, zuzmaracsipkés himzésübe. Még nem tud mosolyogni, csak néha, mintha elhúzódna szájacskája, mikor megérzi a szeretet meleg napsugarát.

És ő is elmulik egykor, születtek és elmultak mások, de nem mulik el a szeretet fényes napsugara, mert a szeretet az örökké élő Isten szíve. (Bp. H. u.)

ADOMÁK.

Vadászaton.

Erdész: (a báróhoz, ki elhibázza a nyulat) Báró urnak ma megint rossz napja van.

Báró: Eh! nem is csodálkozom. Most jöttem Afrikából elefánt vadászatról, nem esoda, ha ilyen apró vadakat elhibázok,

ahol elegendő őrszemélyzet van, szükséges és kívánatos, hogy a csapdák napjában kétszer is megvizsgáltságának, mert tudjuk, hogy az év május, június és július havában, midőn az alacsony cserjéket és gazokat sűrű lomb fedi, a süldő-nyulak is a szárazabb utakat szokták használni és nem egyszer megtörténik, hogy ragadozó helyett nyúl-süldő kerül a csapdába; de sőt megesik az is nem egyszer, hogy a fáczán is — mikor egyik a másikat kergeti — belekerül a csapdába. Ezek az okok tehát kívánatossá teszik a csapdák többszöri megvizsgálását. A csapdák: a róka, a macska, nyest, görény, menyét, sün, hörsög, sőt kisebb kutyák fogására is igen alkalmasak, minél fogva csak kívánni lehet, hogy azokat ott, ahol lehetséges, minden vadász és minél nagyobb számban alkalmazza.

Lakatos Károly.

Vadászat.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatal radvanczi erdő-gondnoksága területén, — mely a földmívelési ministerium rendelete szerint mint rezervális vadászterület van fenntartva. Nagyságos Rónai Antal m. kir. főerdőtanácsos úr által mult év december hó 20, 21, 23 és 24-én lettek a vadászatot megtartva.

A vadászatok épp úgy, mint az előző években a főerdőtanácsos úr költségén s a főerdőhivatali tisztviselők és védszemélyzetek kívül Ungvár és vidéke legtöbb vadászainak részvétele mellett folytak le, de ezeken kívül még Zemplénvármegye egy néhány híres jó vadásza is részt vett mint a házigazdának kedves vendégei.

A vadászat eredménye nem volt oly gazdag, mint az előző években szokott lenni, a mi nagyobb részben a kellemetlen esős időjárásnak tudható be, de mindannak dacára azért eléggé jó eredménnyel végződött, sőt mondhatni reményen felül. A rossz időjárás s a bokáig érő pocsolyában való járkálás a vadász urakat nem riasztotta vissza s még a kedélyhangalatra sem hatott rosszul, mert mind a négy napon keresztül mindnyájan a legjobb hangulatban voltak, a mihez különösen hozzá járult a főerdőtanácsos úr mint házigazdának a vendégekkel szemben nyilvánított figyelmessége. Az ebédek különösen vig hangulatban folytak le jó Szerednye vidéki furmint bor mellett s számtalan fölköszöntő is hangzott el, melyek legtöbbje a főerdőtanácsos úr mint házigazda egész-ségére szólt.

El nem mulaszthatom megemlíteni még, hogy a hangulatot különösen fűszerezték Rochlitz Nándor itteni központi főerdész urak eléggé humoroson ő általa előadott adomái is, amelyek elhangzása még a legkomorabb vadászt is nevetésre készítette.

A vadászatok eredménye következő volt.

XII/20. Hosszumezősi védkerületben 10 óz	31 nyúl	3 róka
XII/21. Radvanczi	3 nyúl	3 róka
XII/23. Daróczi	88 nyúl	2 róka
XII/24. délig Tárcsahegyi (cservenyicza)	34 nyúl	1 róka

Meg kell még azt is jegyeznem, hogy a radvanczi védkerületben mint inkább nagy vadra alkalmas erdőterületen hó nem lévén — nyomozás nem volt eszközölhető, biztos hajtásokat nagy vadra nem sikerült rendezni — s mert az apró vadas hajtások is mellőzve lettek, azért lett oly csekély az eredmény.

Egy jelen volt,

Különfelek.

Tisztelt olvasóinkhoz! Lapunk mai számának szétküldése a hét folyamán volt három ünnep következtében egy napi késéssel történhetett. Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy előfizetéseiket lehetőleg még e hó folyamán rendezni sziveskedjenek, mi által dolgaink csökkenvén, a megakartott időt az előttükbe vett igen fontos teendőknek szentelhetjük. Kivált azokat a tisztelt olvasóinkat, kik még a multa hátralékban vannak, ismételten kérjük a tartozás beküldésére, hogy őket az új nyilvántartásba átvezethessük. mert két nyilvántartás vezetése nem csak sok időt vessz igénybe, hanem zavarokat is okozhat. Végül legyen szabad ama reményünket nyilvánítani, hogy az idén a régi nyilvántartás megszüntetésével nem leszünk kénytelenek hátraléki kimutatást szerkeszteni.

Gyilkosság az erdőben. Kis-Jenőről írják: Toma Nikita, gtóf Nádasdy Ferencz uradalmi erdőőre a soborsini erdőben a minap találkozott Balán Ananie hirdett vadorzóval és igazolásra szólította fel. Erre ez előkapta puskáját és az erdőőrnök irányította, aki megelőzte a vadorzót és szíven lötte Balánt és rögtön el is ásta. Toma azóta lelkiismereti furdalást érzett és önként jelentkezett a bíróságnál.

Beleesett a késbe. Különös körülmények között halálos szerencsétlenség történt Bogyoszlón. A határban levő Feneketlen csárdában disznóöléshez készültek. A százkilogrammos hatalmas állatot kihajtották az udvar közepére s négy ember nekiesett, hogy lefogja. A mészáros pedig a maga készülődéseivel volt elfoglalva. Mig a viaskodás tartott a hizóval, kését hegyével fölfelé a csizmája szárába dugta s várta az alkalmas pillanatot, amelyben torkonszurhatja az állatot. A nagynehezen letepert disznó azonban egyszerre új erőre kapott s ledobta magáról né embereket, köztük egy Nagy Sándor nevezetűt is. Ez az ember hátraesett és olyan szerencsétlenül, hogy beleesett a csizmaszárból kiágaskodó késbe. A kés a karja alatt nyomult be a testébe s keresztül szurta a szívét. — A mészáros maga jelentkezett a csendőrségnél.

Árverés emberhalállal. Alsó-Lendváról írják, hogy a napokban végrehajtó járt a zalamegyei Kis-Szék községben, csendőrkísérettel. A félelmes társaságnak Gáspár Pál házában is dolga akadt, hol ez időtáiban a gazda nem volt odahaza. A szegény asszony könyörgött, hogy várjanak, mig az ura, aki pénz után jár, hazajön, de a hatalom emberei nem tágitottak s könyörtelenül el akarták vezetni a két lovat az istállóból. Gáspárné a csendőrök elé vetette magát, kik a helyett, hogy az

áldott állapotban levő gyöngye asszonyt csendesen eltávolították volna, szuronyal támadtak rá. Két csendőrszurony furódott a szegény asszony mellébe, aki ott vérzett el az udvaron három apró gyermeke szemeláttára.

Csodajátékok. A francia játékgyárosok valóságos csodákat művelnek. Ha még egy pár évig így tart a francia játékipar művészi raffinálódása, akkor maholnap egészen jogosult lesz az a gyanu, hogy a párisi gyermekjátékok tulajdonképpen felnőttek számára készülnek. Valóságos csodagyermeknek kell annak lennie, aki azokat a komplikált dolgokat kellőképpen méltányolni tudja, amelyeket ma mint gyermekjátékokat árulnak Páris boulevardjain. És tényleg nemcsak jószágos mamák, nemcsak vágyó gyermekszemek nézegetik a játékkereskedések kirakataiban ezeket a csodadolgokat, tömegesen keresik fel az újévi vásárok kiállításait olyan felnőtt egyének is, akiket pusztán csak a kíváncsiság visz a ragyogó tarka-barkaság megtekintésére és a sok látnivaló, azt mondhatnók, igazi művészi gyönyörűséget okoz. Mert művészi a kivitele ezeknek a tündéri apróságoknak. Elsősorban természetesen a babákat kell emlitenünk, meg a bababerendezéseket. Maguk a babák valóságos szobrászati remek. A világ minden nemzetének tipikus szépségei képviselve vannak közöttük, gyönyörű kivitelű nemzeti jelmezekben. Hát még a babapaloták, amelyek építőművészek tervei nyomán készülnek! Hát a berendezések! A roccoco, renaissance, barokk meg a XV. Lajos korabeli babaszalónok. Nem is gyermekjátékok azok már, hanem egy kis tündérország. Természetesen a fiuknak való játékok ugyanilyen művészi kivitelűek. Vannak egész várak, hatalmas erődök, amelyeket katonai szaktekintélyek terveztek meg, a bennük levő katonaságot pedig híres katonaszabók öltöztették föl. Apró használható autók, tökéletesen felszerelt teherkocsik, kormányozható léghajók, miniatűr istállók, amelyekben automatikusan mozgó és vágató lovak, járó-kelő jockeyk, gőzre járó vasutak, egyiptomi kígyószelídítők, egy kis fehérbe öltöztetett kukta, aki a tálcán levő tortát nyalogatja, a gesztenyesütő, aki villamosan fűtött tűzhelyen gesztenyét süt, amíg az újságot olvassa, egy neveletlen suszterinas ellopkodja a gesztenyéjét. Ilyen csodálatos, tündéri dolgokat árulnak Párisban a játékvásáron. A nagy boltok állványai körül ott ögyelegnek az apró emberkék és vágától csillogó szemekkel bámulják picinyke szívük csillogó, tarka eldorádóját. A felnőttek már valamivel szűkebben vannak választék dolgában. Különösen azok vannak megakadva az újévi ajándékkal, akik ékszert akarnak adni. A gyöngyök és brillantok szédületesen drágák, — tehát éppen azért divatosak. A brossok, collierk, karperecek és diadémok mind, mind csupa gyöngy és gyémánt. És milyen gyöngyök és milyen gyémántok! A divatos formák most a virágalakok egy kis szecesszióval stilizálva.

Égő vonatok az alagutban. Liverpoolból táviratozzák, hogy az ottani villamos vasut egyik alagutjában minap este meggyulladtak az ott felhalmozott és kreozottal leöntött talpfák. A alagut néhány perc alatt fojtó gőzzel telt izzó kemencévé változott. Egy utasokkal zsúfolt vonat egyenesen belement az alagutba s meggyulladt. Azt hiszik, hogy egy másik vonat is szerencsétlenül járt. Eddig hat halottat huztak ki az alagutból. Még nem tudják, hány emberélet veszett el. A villamos vnsut alagutjában úgy kellett kezelt a tűz, hogy a vonat elektromos készüléke megolvadt. A vonat teljesen elpusztult. A hat áldozat közül öt vasuti hivatalnok volt, hatodik egy kis fiú. Éjjel háromnegyed két órakor a tüzet eloltották. Két üres vonat, amely egy mellékvágányon volt, odaégett.

Szerkesztői üzenetek.

Varga István urnak, Hetvehely. A 4 k köszönettel vittük s bejegyeztük június végeig Üdvözlét! **Szabó András** urnak, Rozsnyó A „Röpirat” ára ajánlott küldéssel 1 K. 45 fl. Vidéken évek előtt sok híve volt lapunknak, kik azután elpártoltak. Szíveskedjék újra egy kis lelket önteni beléjük. Üdv! **Makky János** urnak, Szomorjasziget. A közölt címekre megküldtük a mulatványokat. Köszönet a közlésért. **Vigyikán Péter** urnak, Sófálva Február végeig. **Nagy György** urnak, Bezdán. A küldött 4 K. köszönettel nevére irtuk. **Szlimák János** urnak, Ósva. A múlt év végeig, tehát hátra nem, de még előre sem. Üdvözlét! **Mezey Lajos** urnak, Borszék. A lap éven át egy-két rendkívüli eset kivételével mindig kedden reggel kerül az itteni postán feladásra s így az esetleges késésnél nem mi vagyunk a hibásak, hanem a posta. Szíveskedjék postájukon utánna nézni a dolgnak, **Pintér József** urnak, T. Koppány. Igen, az év végeig. A jó kívánságot hasoulóval viszonozzuk **Kacsó Sándor** urnak, Samagyom. **Studinger Jakab** urnak, Hamuház. A 4, illetve 2 korona beérkezett. **Deák József** urnak, Méhes. 1902 január 31-ig. **Kiss Ferencz** urnak, Béregh. Ön kezdettől fogva legpontosabb előfizetőink közé tartozván, úgy a multa nézve, mint most s a folyó félévire rendben vagyunk **G. J.** urnak, Forduljon Skaba Károly fegyverműveshez, kinek hirdetése s így címe is meg van lapunkban. **Bagoly György** urnak, Zágón. Az alapszabályokat, melyeket e hó folyamán, ha még a hatóságoktól beérkeznek a jelentkezési ívek, személyesen viszem fel a belügyministeriumhoz, keresztöltés alatt postára adtam. **Kuth Ignáz** urnak, Esztergom 1903 február végeig. **Szöke Sándor** urnak, Ó-Sebeshely. A címzalag száma azoknál változott, kik múlt évi tartozásaikat kiegyenlítették s ennélfogva az idei új nyilvántartásba lettek átvézetve.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Lovassági karabély

5 lövetű, egészen új állapotban, kitűnően hord, 46 koronáért eladó. Beszerzési ár 76 korona volt. Venni szándékozók forduljanak alulírottához.

Nagy-Nyíres (Szatmár megye).

Nagy Mihály
uradalmi erdőőr.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangú egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsájtása alkalmából ajánljuk legkészségebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készsággal beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árák által régi vevőinket megteveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árák.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árák mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMÉTER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árák, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.